Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY *УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК*

VOL. CIV. № 215 TUESDAY, NOVEMBER 11, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 11-го ЛИСТОПАДА 1997 р. Ч.215 РІК CIV.

Л. Кучма закликає іти курсом реформ

Київ(Р.Р.). — Тут у четвер, 6-го листопада, „Урядовий Кур'єр" вмістив широку інформацію про відвідини 3–4-го листопада підприємств Харківщини Президентом України Леонідом Кучмою у супроводі міністрів.

Харківська область є найпотужнішою за науковим та виробничим потенціялом. Президент і урядова делеґація приділили увагу таким підприємствам, як „Шебелинкаґазпром", „Укрґазпром", які, отримавши американські кредити, успішно їх використали для налагодження виробництва. Відвідали керівники держави і Харківський тракторний завод ім. Малишева, Державне авіяційне виробниче об'єднання та Приладобудівний завод ім. Т. Шевченка, які в умовах важкої економічної кризи не лише зупинили спад виробництва, а й досягли поступового зростання його обсягів. Це, у свою чергу, дало їм змогу зберегти інтелектуальний потенціял.

Л. Кучма взяв участь у святкуванні 75-річчя з дня присвоєння імені Тараса Шевченка Приладобудівному заводові. Урочистості відбулися в обласному театрі опери і балету. Президент України у своєму виступі наголосив, що робочу поїздку на Харківщину спеціяльно сплянував у час святкування цього ювілею, оскільки має до підприємства особливий інтерес: адже був пов'язаний з ним за характером своєї минулої діяльности.

Звертаючись до учасників святкувань, Л. Кучма наголосив: „Необхідно пережити нинішній важкий час. Але назад дороги немає. Треба йти тільки курсом реформ!"

З наближенням виборів, зазначив Президент, „політика дедалі більше випереджує економіку" і не можна допустити, щоб сили, які дотримуються протилежних поглядів, дезорганізували життєдіяльність держави. Адже розколоте суспільство неспроможне на конструктивну роботу. Непримиренність уже кілька років підводить Україну до небезпечної грані. Думки поляризуються від абсолютиризації державницьких ідей до повного їх заперечення. У зв'язку з цим голова держави запевнив, що альтернативи примиренню немає.

Заторкнув Президент України і тему долі та перспектив Співдружности Незалежних Держав (СНД). Він зауважив, що деякі сили все ще мріють за допомогою СНД відновити СССР, а інші, навпаки, прагнуть відгородитися глухою стіною. „Колишні союзні республіки були фактично цехами одного великого заводу — СССР. Відповідно, обвальне, одномоментне руйнування цього комплексу мало глибокі й довготривалі наслідки", — зазначив голова держави. Розірвані коопераційні зв'язки зупинили все виробництво. Отож на СНД Президент закликає дивитися об'єктивно і тверезо, виходячи не з

(Закінчення на стор. 3)

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ ЗАКІНЧИВ ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ НАРАДИ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Головний Уряд Українського Народного Союзу закінчив тут в суботу, 8-го листопада, на власній оселі свої триденні наради — останні перед 34-ою Конвенцією в травні 1998 року — прийняттям бюджету, прелімінарних контрактів злуки з Українським Братським Союзом і Українською Народною Поміччю та підтвердженням основних принципів і напрямних своєї діяльности тепер і в майбутньому.

Після двогодинних вичерпних дебат у вечірніх годинах в четвер, 6-го листопада, в яких виступили всі учасники нарад, у п'ятницю під час передполудневої сесії прийнято „Ствердження напрямних УНСоюзу" такого змісту:

Український Народний Союз існує для:

**поширювання принципів братської діяльности;*

**збереження української, української американської і української канадської спадщини і культури;*

**надання своїм членам високоякісних фінансових послуг і продуктів.*

Як братська забезпеченева установа, УНСоюз реінвестує свої прибутки для добра своїх членів і української громади".

У п'ятницю Головний Уряд розглянув і апробував контракт злуки з УНП і УБС, перейшовши скрупулятно кожний параграф спільно із вищезгаданими організаціями узгіднених контрактів. Тепер ці узгіднені документи будуть опубліковані в пресових органах всіх трьох організацій 60 днів перед їхніми конвенціями, а відтак розглянені делеґатами на конвенціях. Контракти угод мусять бути прийняті двома третіми голосів делеґатів.

Довша дискусія вив'язалась над новою назвою злученої організації, бо УБС вимагає включення слова „братський" в нову назву, яка тоді звучала б „Український Народний Братський Союз". Спершу більшість членів Головного Уряду УНС відкидала цю вимогу, але після інтенсивних дебат та прояві доброї волі для запляннованої злуки, яка вийде на користь членству всіх трьох організацій, Головний Уряд проголосував за включенням слова „братський" у нову назву. Вислід голосування — 12 — за, 9 — проти 1 — стриманий, при чому слід відзначити, що проти включення слова були молоді віком члени Головного Уряду УНС, які висловили сумнів щодо можливостей прийняття цієї пропозиції Конвенцією УНС двома третіми голосів.

Обидва пропоновані контракти перейшли голосами 16 — за, 3 — проти і 2 — стримані. Цю сесію вів д-р Нестор Олесницький, який є правним дорадником УНС у справі злуки. Короткі усні звіти у п'ятницю по полудні подали головний редактор „Свободи" Зенон Снилик, головний редактор „Українського Тижневика" Рома Гадзевич і управитель Союзівки Іван Флис, мол.

Предсідник Уляна Дячук, яка вела цією частиною сесії, повідомила, що Екзекутива УНСоюзу, на своїх нарадах в середу, 5-го листопада, рішила зліквідувати друкарню в старій будівлі УНСоюзу в Джерзі Сиiті і друкувати два свої періодичні видання у приватній друкарні в Гакенсаку, Н. Дж., із заощадженням приблизно 40,000 дол на рік. Ця друкарня також висилатиме „Свободу" і „Український Тижневик" з ґарантією кращої їх доставки.

У суботу вранці за Статутову комісію звітував радний Тарас Шмаґала. Комісія Головного Уряду переглянула пропозицій змін статуту УНС постійної комісії (створеної в 1990 році), прийнявши деякі її рекомендації та відкинувши інші. Серед прийнятих пропозицій є: включене в пропоновані контракти злуки з УБС і УНП надання посту одного із заступників предсідника УНС УБС, як також одного із п'ятьох контролерів, трьох радних вже на наступній Конвенції в 1998 році та чотирьох почесних членів; Конвенціїя в 2002 році, в переході до корпораційної структури, вибере Раду директорів в числі 11 осіб, які виберуть з-поміж себе голову, а відтак предсідника, секретаря і касира, якими можуть бути особи з-поза Ради директорів і які можуть бути звільнені Радою директорів. Рада директорів зустрічатиметься чотири рази в році для перевірки стану і діяльности УНС; запропоновано піднести вкладку до Братського фонду з 15 центів до 1 дол. і найняти професійних протоколярів на Конвенції УНСоюзу замість дотеперішніх секретарів, що запевнить швидшу появу протоколів в пресових органах УНСоюзу. Всі пропоновані цією комісією зміни прийнято одноголосно.

У суботу, по полудні звітував виконуючий обов'язки касира Степан Качарай, який потвердив суми продажу старого будинку в Джерзі Сиiті і нового в Парсиппані: будинок старий продано за суму 21,200,000 дол., а новий закуплено за 4,931,250 дол. Перерібка і влаштування приміщення Головної Канцелярії УНС і його видань в новій будівлі коштуватиме біля 1.2 млн. дол. , що дасть кінцеву суму 6,137,403 дол.

С. Качарай, який щойно кілька тижнів займає пост виконуючого обов'язків касира УНС, запропонував бюджет в сумі 10,774,000 дол. Головний Уряд його затвердив.

Під час дискусії виявилось, що торонтонтське бюро УНС, яким відає Роберт Кук в рамках програми професійних організаторів, коштує УНС біля півмільйона долярів річно, а приносить біля 50,000 дол. річно. Головний Уряд, зокрема Контрольна Комісія, доручили Екзекутиві поробити заходи для усунення цього дефіцитного експерименту. Також рішено зробити заходи для обрахування залеглих сплат за винайм приміщень в будівлі в Джерзі Сиiті.

Серед різних справ рішено продовжувати винагороди для випускників шкіл українознавства, продовжувати збірку на Фонд Відродження України — УНС, як і Пресове бюро УНС у Києві.

Вичерпавши порядок нарад біля год. 6-ої в суботу увечері, предсідник

(Закінчення на стор. 3)

М. Олбрайт особисто шукатиме розв'язки

Вашінґтон. — Американські та ізраїльські офіційні чинники повідомили, що з уваги на брак будь-яких успіхів після чотирьох днів переговорів у Вашінґтоні між жидами і палестинцями, секретар Державного Департаменту Меделин Олбрайт плянує особисто цього тижня зустрітися в Европі з Беньяміном Нетанягу і Ясіром Арафатом, щоб зрушити з місця цей існуючий застій. М. Олбрайт залежить на тому, щоб ще перед початком Економічної конференції країн Близького Сходу, в неділю, 16-го листопада, у Дога, Катар, можна було похвалитися бодай мінімальними успіхами щодо процесу мирних переговорів на Близькому Сході.

Справа в тому, що деякі арабські країни, а серед них навіть такі союзники ЗСА як Савдійська Арабія та Єгипет, погрожують збойкотувати зовсім або післати тільки незначних представників на згадану конференцію, з уваги на такий довгий застій у процесі мирних переговорів.

Представники усіх трьох сторін твердять, що на переговорах минулого тижня у Вашінґтоні була добра воля, але успіхів жодних, зокрема в таких спірних питаннях, як жидівсько-палестинська співпраця в ділянці державної охорони, припинення будови жидівських поселень, дальше відтягнення ізраїльського війська зі західнього берега ріки Йордан і статусу Єрусалиму.

Ізраїльський міністер закордонних справ Дейвид Леві не може робити поважних змін у пропозиціях Ізраїля, а палестинці не погоджуються, щоб приймати ті пропозиції як одну цілість. І це є причиною, чому М. Олбрайт хоче мати окремі зустрічі з тими двома державними мужами, Б. Нетанягу та Я. Арафатом.

Пентаґон таки мусить переформуватись

Вашінґтон. — Вже від довшого часу Конґрес домагається змін у бюрократизмі Пентаґону, котрий в останніх роках зріс до досі небачених розмірів, щоб заощадити гроші на важливіші та конечніші потреби Департаменту оборони. Коли керівники Пентаґону вийшли з пропозиціями додаткового закриття військових баз в країні та зменшення збройних сил, Конґрес на це не погодився та домагається від Пентаґону інших заходів для розв'язки проблеми заощадження.

Беручи це де уваги, секретар Департаменту оборони Вілліям Коген, має в пляні звільнити цілий ряд цивільних урядовців Пентаґону та перенести військовий персонал на працю до військових частин. Цей крок повинен не тільки зменшити бюрократизм, але також заощадити фонди, котрі можна буде уживати для розвитку нової зброї.

Крім того, мають в пляні також в майбутньому закрити ще кілька військових баз, але для цього потрібно затвердження Конґресу, тому ніхто не є певним чи це вдасться перевести в життя, бо військові бази є джерелом заробітку для багатьох цивільних працівників у їхніх околицях.

Взавши до уваги заплянновані зміни, знавці кажуть, що це може заощадити майже 6 блн. дол. річно у бюджеті Пентаґону, котрий в цьому році виносить 250 блн. дол.

Починається „золота лихоманка"

Київ(Р.Р.). — Як уже інформовано, Кабінет Міністрів України постановою з 27-го жовтня зліквідував державну акціонерну компанію „Укрзолото", створену 30-го грудня 1996 року, і замість неї створив державне підприємство „Укрцентрзолото", яке стало правонаступником зліквідованої компанії.

Газета „Голос України" з 1-го листопада інформує, що акціонери категорично не згідні з рішенням Уряду і вважають, що постанова Кабінету Міністрів про ліквідацію компанії матиме неґативні наслідки не лише в Україні.

Голова правління зліквідованої компанії „Укрзолото" Сергій Чукмасов, сказано в замітці, 29-го жовтня сказав, що йому запропонували залишити пост. С. Чукмасов тоді рішив перейти з депутатської групу “Реформи" до „Конституційного Центру".

Автор замітки інформує, що на днях у під'їзді до свого будинку побито водія компанії „Укрзолото", а трохи раніше хтось стріляв у їхнього головного геолога. С. Чукмасов і акціонери заявили про намір внести скаргу до суду.

Державну компанію „Укрзолото" створено 30-го грудня 1996 року.

Гальмують створення ЦВК

Київ(Р.Р.). — Верховна Рада України розглянула представлений Президентом список кандидатів нового складу Центральної Виборчої Комісії (ЦВК).

В результаті таємного голосування, з 15 кандидатів до ЦВК увійшло тільки шість: Галина Старовойтова, Михайло Рябець, Василь Співак, Людмила Татарникова, Олександер Нельга і Василь Кравченко. З них перші двоє — депутати Верховної Ради.

Коментуючи цю ситуацію, депутат Володимир Чемерис зазначив, що великі партії зацікавленні у якомога пізнішому формуванні ЦВК, оскільки вони можуть зібрати необхідне число підписів у найстисліші терміни і вийти на вибори без конкурентів в особі менших партій.

Голова фракції „Реформи" Сергій Соболєв оцінив цей результат, як позитивний, з огляду на число претенсій, висловлених до кандидатів від кожної з груп і фракцій. Крім того, вважає Соболєв, на результати виборів вплинула також низька відвідуваність парляментаристів, які почали підготову до виборів. Декому з претендентів до ЦВК забракло всього 10 голосів. Отож якщо Президент знову запропонує ті ж кандидатури і вони пройдуть, то в ЦВК вже буде 10 осіб, і вона стане цілком дієздатною.

Верховна Рада відновила податкові пільги для підприємств, на яких працюють інваліди, та обговорила підготову до проведення в Києві щорічних зборів Европейського банку реконструкції і розвитку, заплянованих на травень 1998 року. Часу залишилося дуже мало, а Київ зовсім не готовий до прийняття такого числа закордонних гостей.

Міністер транспорту України Валерій Череп поінформував, що для реконструкції летовищ, готелів та іншого господарства потрібні закордонні інвестиції, а інвестори, навчені гірким досвідом, хочуть мати ґарантії. Отож Череп запропонував внести відповідні поправки до законів і встановити тверду контролю за використанням таких кредитів. Депутати, однак, не проголосували за зміни.

Молоді українські дипломати із ЗСА

Таня Хомяк розповідає про свою дипломатичну працю.

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Зустрітися із Танею Хомяк не є легко, бо вона тепер дуже зайнята своєю новою працею — в американській місії при ООН. Юна американська українка є дорадником у справах інформації при Доналдові Річардсонові. Цей пост Таня перебрала недавно. Під час нашої розмови вона розповіла, що її головне завдання полягає у контактах з журналістами Европи, Африки і Близького Сходу та передаванні щоденних пресових звідомлень, як теж організуванні цим закордонним журналістам зустрічей із Д. Річардсоном чи іншими членами американського представництва в ООН.

— Оскільки не маємо багато молодих американських дипломатів українського походження, то цікаво дізнатися, що привело Вас у цю складну і дуже відповідальну ділянку?

— Я давно, ще в школі, постановила здобути відповідне знання для дипломатичної служби. Можливо, тут був деякий вплив батьків, вплив їхніх зацікавлень та праці, але рішення було моє. Закін-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗАКЛИКАЮТЬ ЗАОЩАДЖУВАТИ

КИЇВ. — Кабінет Міністрів України оприлюднив звернення до громадян із закликом бути ощадливими при використанні енерґетичних ресу-сів. Як сказано в документі, Україна вступає в зиму 1997–98 років у надзвичайно важких умовах. Доводиться знову запроваджувати почергове вимкнення електроенерґії. Від перевитрат аварійна система часто сама вимикає електромережі з метою забезпечення надійної праці підприємств енерґетичного комплексу. Та, все ж, їх праця перебуває під серйозною загрозою.

РАТИФІКОВАНО УГОДУ З МБРР

КИЇВ. — Депутати ратифікували кредитову угоду між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку, підписану 21-го квітня цього року в Вашінґтоні. Доповідь щодо угоди зробила Світлана Вегера, перший заступник міністра праці та соціяльної політики. Домовлення передбачає надання Україні позички від МБРР на суму 2.6 млн. дол. Повернення позички передбачено здійснювати за рахунок фондів державного бюджету, починаючи від 1-го червня 2002 року і закінчуючи 1-го грудня 2013 року.

НОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИЩАТИМЕ ЗМІ

КИЇВ. — Тут створено Українську Асоціяцію Засобів Масової Інформації. В установчому з'їзді взяли участь представники 300 газет, журналів, радіо- і телевізійних компаній. Асоціяція не є альтернативою Спілці Журналістів України і має намір, на відміну від СЖУ, яка захищає тільки своїх членів, боротися за права всіх засобів масової інформації. На пост голови ради асоціяції обрано голову Національної ради України з телебачення і радіомовлення В. Петренка.

РЕФОРМИ З СОЦІЯЛІСТИЧНОЮ СТРАТЕҐІЄЮ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз на з'їзді Соціялістичної Партії заявив, що реформи необхідно проводити за соціялістичною стратеґією. Розпочинати треба з переобрання представницьких органів влади, керівника держави та з формування Кабінету Міністрів народного довір'я. „Маґістральна цивілізація розвивається в сторону соціялізму. Необхідний плян розвитку і його можемо запропонувати тільки ми — ліві центристського зразка", — наголосив лідер СПУ.

НАЙБІЛЬШИЙ БОРЖНИК — ДЕРЖАВА

КИЇВ. — Міністр енерґетики Олексій Шеберстов під час пресконференції в Кабінеті Міністрів сказав, що 70 відс. боржників — це держава, шахтарі та сільське господарство. Їхній борг за електричну і теплову енерґію становив на 1-го листопада 3 блн. 176.6 млн. гривень. Зокрема заборгували такі галузі: вугільна — 328.6 млн. гривень, хемічна — 85 млн. гривень, ґазова — 14.4 млн. гривень, металюрґійна — 176.9 млн. гривень, машинобудівна — 103.5 млн. гривень, залізнична — 27.4 млн. гривень., сільсько-господарські споживачі — 357,5 млн. гривень, державний бюджет — 305.8 млн. гривень, державне житлове громадське господарство — 942 млн. грн. За даними Міністерства Енерґетики, місячне споживання електричної енерґії підприємствами-боржниками становить 2 блн. 539.8 млн. кіловатт-годин або 19.9 відс. від загального електроспоживання в Україні.

НОВА РАДА НАГЛЯДАТИМЕ ЗА ЯКІСТЮ

КИЇВ. — 6-го листопада відбулося перше засідання Національної ради з питань якости при Президенті України, яке вів голова цієї ради, перший віцепрем'єр-міністер Анатолій Голубченко. Обговорено питання про хід виконання заходів щодо проведення міжнародного форуму „Европейський тиждень якости в Україні", який відбудеться 10-16-го листопада. Йшлося також про необхідність і доцільність випрацювання національної програми підвищення якости вітчизняної продукції, а також про необхідність заснування відзнаки Президента України з якости та ділової досконалости.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Щоб ніколи не повторилася „жовтнева революція"!

П'ятниця, 7-го листопада, в Україні була неробочим днем. Ліві партії відзначали його як свято перемоги „жовтневої революції", під прапорами вже неіснуючої імперії та закликами повернутися назад у „світле минуле". Водночас національно-демократичні сили відзначили його як День скорботи та вшанували пам'ять без вини закатованих мільйонів жертв ленінсько-сталінсько-брежнєвського режиму. Для маніфестацій було обрано різні вулиці, а для Богослужінь і вічів — різні майдани.

Здається, всі політичні сили давно усвідомили, що революцію зробив не народ, а окремі групи екстремістів, які хотіли мати владу. Саме тому в Росії ці дні вже кілька років не вважаються святом. Та в Україні ліві мріють скупатися вдруге у тій же кривавій ріці.

Тим часом архіви розкривають усе нові й нові „подвиги" ветеранів-комуністів, працівників ГПУ-НКВС. Наприклад, оприлюднено деталі, як у 1937 році чекісти „відсвяткували" 20-річчя революції. На честь цього кривавого ювілею продовж п'ятьох днів було розстріляно 1,111 політичних в'язнів Соловецького концентраційного табору. В їх числі розстріляно кращих представників української творчої інтелігенції: Леся Курбаса, Миколу Зерова, Валеріяна Підмогильного, Мирослава Ірчана, Матвія Яворського, Миколу Куліша і багатьох інших. Їх розстріляв капітан Міхаїл Матвеєв, який у своїх рапортах детально повідомляв, як щодня вбивав не менше 200 осіб.

Газета „Факти" з 6-го листопада повідомила, що двом представникам Служби Безпеки України та директорові київського видавництва „Сфера" Ігореві Гільбо дозволено попрацювати в архівах колишнього „Соловєцкого Лаґєра Особого Назначєнія". І Гільбо працює над науково-документальною книгою про Соловецький монастир, келії якого на багато років стали в'язничними камерами для тисяч каторжан. Знайдені документи засвідчують, що у перід „великого терору", від 5-го серпня 1937 року до 16-го листопада 1938 року, там без суду розстріляно кілька тисяч людей, в тому числі письменників, науковців, лікарів, священиків, монахинь, рибалок, мисливців і селян.

Шість десятиліть було таємницею місце поховання жертв терору, бо документи про ці таємні цвинтарі або знищено, або сховано від ока. І тільки минулого року з вивчення побічних документів вдалося відшукати в урочищі Сандормох могильні ями з багатьма людськими скелетами, що мають кулеві отвори в потилицях. Представники Федеральної служби безпеки Росії визнали, що знайдено спільні могили жертв масових страт у 1937-38 роках.

Журналіст Сергій Шевченко розповідає, що з Бухти Благополучія та з берегів Святого озера середньовічний кремль і білостінні Соловецькі храми здаються справжнім райським куточком, але для громадян колишнього СССР ніколи не забути, що це — „Соловєцкій Лаґєрь Особого Назначєнія", один з найбільших островів архіпелагу ҐУЛаг (Ґлавного Управлєнія Лагерей).

Уже через три роки після перемоги большевиків на Соловках виникли табори для примусових робіт. А в 1923 році там створили каральну установу великих маштабів, яка і стала Соловецькою тюрмою-каторгою, де в'язнів жорстоко катували перш ніж знищити. Дуже мало з них вижило, а ті, що вижили, розповіли, що великі ями викопувалися з осени. Протягом зими їх заповнювали теплими тілами, а навесні живих в'язнів змушували посипати трупи вапном і засипати землею. З часом земля осідала і тепер по западинах легко знайти ці місця.

Збереглися відомості, що навіть у тих нелюдських умовах українські політв'язні, яких була переважна більшість, намагалися жити по-людськи. Наприклад, відомий український режисер Лесь Курбас і його товариші випускали свій журнал, а також у табірному театрі поставили кілька вистав. Пізніше їх перевели в Медвежегорськ, де і розстріляли як „ворогів народу". Серед них і Антона Крушельницького, Марка Вороного, Григорія Епіка, Валеріяна Поліщука, Михайла Полоза, Миколу Павлушкова.

„Українізацію" Соловків розпочала ще на початку XVIII століття російська цариця Катерина II, яка звеліла кинути в монастирську тюрму останнього кошового отамана Запорозької Січі Петра Калнишевського. Його тримали в кам'яній печері на ланцюгу 25 років. Там він і помер у 112-річному віці. Його надмогильну плиту тепер перенесено з цвинтаря до монастиря. Час від часу на ній хтось кладе живі квіти. Біля неї зупиняються люди, що розмовляють з українським, білоруським, польським, татарським акцентами. Для всіх них — це спільна історія, це — пам'ять про ті зловісні роки, які більше ніколи не повинні повторитися.

Мирослав Левицький,
Київ

НОВІ ВИБОРИ — ЗА НОВИМИ ПРАВИЛАМИ

Верховна Рада України прийняла виборчий закон. Першою і суттєвою відмінністю між новим і старим законами є факт, що тепер виборчі округи збільшаться в два рази. І тільки 225 депутатів буде обиратися в традиційних, одномандатних округах. А 225 — в одному багатомандатній окрузі, що з часом може привести до конфліктних ситуацій, мовляв, котрий із народних депутатів є „більш народний": той, що пройшов по мажоритарній окрузі, чи той, що потрапив до парляменту з партійних списків. Підстави для такого побоювання дає поведінка окремих нинішніх депутатів, хоч виборчий закон гарантує рівність у передвиборчій кампанії і суворо забороняє упереджене ставлення до кандидатів з боку посадових осіб.

Нова філософія виборів

Ще однією суттєвою різницею між старим і новим законом є зміна філософії у підході до виборів. Тепер гарантоване громадянинові Конституцією виборче право є дійсно правом, а не обов'язком, як було досі. Тому в новому законі вже немає ніяких відсоткових цензів, за якими вибори можуть вважатися такими, що відбулися. Відповідно до статті ч. 4 закону про вибори, „участь громадян України у виборах є добровільною. Вважається, що виборці, які не взяли участь у голосуванні на виборах, підтримали результати волевиявлення тих виборців, які взяли участь у голосуванні на виборах".

При такій системі відповідно до пункту 5 статті ч. 43 закону, "обраним (по одномандатній окрузі) вважається кандидат у депутати, який одержав більшість голосів виборців, що взяли участь у голосуванні відносно інших кандидатів, які кандидували в даній виборчій окрузі".

Якщо найбільшу і водночас однакову кількість голосів набрали два або більше кандидати у депутати, проводиться повторне голосування, щодо цих кандидатур. І це є, до речі, єдиний випадок проведення повторних виборів, які ще недавно були особливістю українського політичного життя.

Це, на мій погляд, з політичної точки зору — дуже важливий підхід. Коли під час виборчої кампанії 1994 року мені доволі часто доводилося зустрічатися з твердженням „а що змінить мій один голос", то тепер навіть один голос може бути вирішальним. Тому саме такий підхід повинен побороти предвиборчу апатію значної частини суспільства, оскільки у березні 1998 року Україна стане перед дуже відповідальним моментом, наслідки якого можна буде порівнювати з наслідками грудневого рефрендуму 1991 року. Тому, хоч і з політичної точки зору закон ґарантує людині право неучасти у виборах, та з моральної сторони пасивне становище під час виборів 1998 року — це гальмо на шляху у майбутнє, вважають в Україні.

Ще однією відмінністю, пов'язаною із новою філософією виборів, є зміна системи голосування. Раніше була так звана неґативна система, де необхідно було викреслити всіх, проти кого людина голосувала. А тепер необхідно поставити значок „+" (плюс) напроти особи або партії, за які виборець віддає голос. Позитивна система виборів на основі европейського досвіду вважається більш простою та ефективною.

Я, правду кажучи, належав до тих, хто з острахом підходив до змішаної системи виборів, бо у зв'язку з наявністю більш як 40 партій для багатьох з них вибори за змішеною системою можуть стати звичайним жеребкуванням щодо подальшої долі на політичній арені України. Але новий закон може звести до мінімуму чинник випадковости, оскільки доволі непростою є система висунення кандидатів.

Право висувати кандидатів

Відповідно до статті ч. 20 закону, право висування кандидатів у депутати належить громадянам України і здійснюється політичними партіями, виборчими бльоками партії та безпосередньо громадянами шляхом самовисування.

Виборчі бльоки партій можуть утворюватись (шляхом укладення угоди між лідерами) політичними партіями із загальнодержавним статусом, які зареєстровані Міністерством Юстиції України.

Одна особа має право буди висуненою кандидатом водночас як в одномандатній окрузі, так і в партійному списку. Особа, яка захотіла б зареєструватися або у двох округах, або в двох партійних списках, Центральною виборчою комісією знімається з реєстрації.

Для України новим явищем є весь спектр питань, пов'язаних з багатомандатною округою. Партії та бльоки висувають кандидатів єдиним списком. Відповідно до закону, висування кандидатів в багатомандатній загальнодержавній окрузі розпочинається за 170 днів до виборів, а закінчується за 120 днів. Тому впродовж найближчих тижнів очікується спалах з'їздівської активности в партіях. Адже ж, згідно зі законом, формування списків кандидатів у депутати від партії чи бльоку здійснюється вищим представницьким керівним органом (себто з'їздом) партії або виборчого бльоку у визначеному ними порядку розташування кандидатів. Бльок або партія не може висунути понад 225 кандидатів. До партійного виборчого списку можуть входити члени партії, яка зареєструвалася на вибори (у випадку бльоку — всіх його партій), або безпартійні особи. Не допускається, щоб до партійних списків входили особи з інших партій (мається на увазі з-поза бльоку).

Формування списку — це лише одна із процедур передвиборчого процесу. На думку багатьох політиків та аналітиків, у нинішніх умовах вона не належатиме до простих завдань.

На основі відповідно оформлених списків, які Центральна виборча комісія повинна зареєструвати впродовж доби, видаються підписні листи. І від цього моменту починається другий етап передвиборчої процедури, який повинен закінчитися за 100 днів до виборів, себто до 18-го грудня.

Збирання підписів — нелегка справа

До цього дня партія або бльок повинна подати до ЦВК не менше 200,000 підписів на підтримку. Підписи ці повинні розподілитися таким чином, щоб було не менше, ніж по 10,000 підписів виборців у 14 адміністративно-територіяльних одиницях України. На думку багатьох спостерігачів, більшість із нині діючих партій не зможуть справитися із тим завданням, що їх автоматично поставить поза рамки виборів. Адже ж досвід збирання підписів за кандидатів у президенти (там треба було зібрати 100,000) показує, що це вельми непроста справа.

Окрім підписів, партія вносить грошову заставу в сумі тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян, заяви всіх членів кандидатів із списку про згоду кандидувати, біографічні відомості кандидатів у депутати та декларацію про доходи кожного кандидата у депутати за минулий рік та низку інших документів.

Коли партія або бльок пройшла через це сито, починається передвиборча аґітація, яка теж чітко регламентується Законом про вибори. І коли на виборах партія (або бльок) преходить 4-відсотковий бар'єр, то вона бере участь у розподілі голосів у багатомандатній окрузі. Мандати надаються за вичисленою на основі голосування квотою за порядковим номером кандидатів у списку. Коли особа, яка була у партійному списку, виграла вибори по мажоритарній окрузі, то депутатський мандат отримує наступна із списку особа.

Коли особа, що була обрана за партійними списками, вибуває з депутатства, то на її місце входить перша із тих осіб із виборчого списку, яка не увійшла у квоту. Коли, натомість, вибуває особа, яка була обрана в одномандатній окрузі, то у цій окрузі проводяться нові вибори.

У минулому складі Верховної Ради багато дискусій та нарікань викликала система висунення кандидатів. У нинішньому законі (йдеться про висунення в одномандатних округах) вона суттєво змінена. Ліквідовані так звані ініціятивні десятки. Тепер кандидата або висуває обласна конференція партії чи бльоку, або людина самовисувається, подаючи заяву до окружної виборчої комісії. При тому партійні висуванці і самовисуванці ставляться законом в однакові умови.

Особа повинна зібрати на свою підтримку 1,500 підписів та внести грошову заставу в сумі 10 неоподаткованих мінімумів і подати документи, як і у випадку з багатомандатною округою. Проте терміни тут набагато вільніші. Висування в одномандатних округах починається за 90, а закінчується за 60 днів до виборів. Реєстрація кандидатів у депутати в одномандатних округах закінчується за 45 днів до виборів.

Оскільки людині без структури не просто буде зібрати 1,500 підписів, є всі підстави вважати, що лиш одиниці потраплять до парляменту шляхом самовисунення. Тому можна говорити, що вибори в 1998 році, в основному, будуть відбуватися на багатопартійній основі. Серед чисельних коментарів з приводу нових вибо-

(Закінчення на стор. 3)

Із листів подяки для ЗУАДК

У листі одного автора подяки сказано: „ЗУАДК є тією горою, з якої споглядається доля окремої людини, фізично скаліченої, але творчо активної". Так, ЗУАДК хотів би бути тією горою, мати візію майбутнього України й розшукати шляхи й стежини, як дійти до тих, які дійсно потребують помочі і які в серцях своїх носять незгасну іскру любови до ближнього свого і до матері-України. Письменниця, що це написала, Ніна Опанасенко, вже 30 років страждає на атрофію м'язів (міопатію). Та все ж видала 4 книжки поезій. Мріє про „коляску з електичним приводом".

Інший письменник, П. Палій, йдучи на тяжку операцію, дякує за допомогу. Дякує за поміч також письменниця Надія Дичко з Івано-Франківського. Пише, що тяжко вижити тепер в Україні, але люди не втрачають надії на дійсне воскресіння України, зокрема її молоді.

І ще одна подяка від працівника пера, людини без обох рук, але талановитої, віруючої, тож і йому принесено полегшу щомісячною виплатою „скромної" допомоги. Прізвище — Горялит.

Подяка прийшла також від освітньої установи в Слов'янському на Донеччині. Отримали 400 дол. і обіцяють повідомити про відповідне використання цієї суми. Окрема подяка — від Віктора Царана, людини, позбавленої зору. Як уже знають наші читачі, це талановита людина, від дістав в ЗСА вишкіл для незрячих і може викладати для інших позбавлених зору. Отримав допомогу, дякує за зрозуміння збоку ЗУАДК.

Доброродійниками називає членів ЗУАДК мати родини, у якій померла молода ще сестра її (на рака); одне з п'яти дітей має церебральну склерозу. Дитина мучиться безперестанно. Потребує лікування у закордонних лікарів. Родина з Київщини. Лист писаний доброю українською мовою, повний болю, але і вдячности.

Особливо болючі листи з Румунії. У Мармарощині наші люди позбавлені усього. Це многодітні вдівці і вдовиці, без праці, без допомоги і часто — без надії. Тяжкий стан і на Буковині. Кинулись тяжкі, нерідко невиліковані хвороби. Діти родяться без рук, без ніг. Потрібна всестороння допомога. Союз Українців Румунії звертається з наполегливим проханням відкрити станицю ЗУАДК в Румунії. Екзекутива, правдоподібно, візьме це до уваги. За отримані гроші та пачки з одягом висловлюють подяку. Треба признати, що голова Союзу в Румунії Степан Ткачук посилає докладний звіт, кому саме передано гроші чи одяг.

Гарна подяка прийшла з Тернополя від громадської організації „Допомога українській родині" Голова організації Ірина Данилюк-Найдук разом з іншими жінками старається побудувати там будинок для цієї організації, де б бідні діти, або без опіки, могли вчитися рідної мови, пісні, проводити своє творче дитяче життя. Надіслано гарні фотографії дітей, зроблені в день Св. Миколая з подаруночками

Є щирі подяки за допомогу від Сестер-Василіянок з Бразилії. Є також подяка за допомогу на ремонт каплиці св. Тетяни в Києві. **Приємно також читати подяку з Луганщини за підтримку при побудові української церкви Всіх Святих Землі Української, подяка перейшла через Відділ УККА в Ню Джерзі.**

Подяка зі Сараєва свідчить про те, що встають із руїн затяжної війни і наші люди на теренах колишньої Югославії. Людині відірвав кусок стрільну руку, то ж змогла протезу купити за даток із ЗУАДК. Маємо дві подяки від Єпископа Славомира Микловша зі Загребу одна — за 1,000 дол., друга за 500 дол. Призначена ця допомога українцям потерпілим під час війни також допомагає нашим людям в Боснії й Хорватії піднятись із руїн.

Є подяки й від організацій — одна від Ол. Киселевської-Ткач, за даток на утримання учителів з України під час вишкільних педагогічних курсів в Мюнхені, при Педагогічному Інституті УВУ.

Маємо також подяки від Пласту, СУМ і УЗХ за пожертви по 1,000 дол. на ведення таборів, де перебувають діти з різних областей України. Ті пожертви уможливили приїзд дітей з України, які побачили таборування їхніх ровесників в Америці.

Подаючи такий доволі докладний перелік подяк, хочемо поінформувати про намагання ЗУАДК поширити і збільшити допомогу потребуючим... Є можливість завжди зазначити, пересилаючи пожертви на працю ЗУАДК, що саме найближче заторкнуло жертводавця, на що конкретно хотів би він чи вона свій даток спрямувати. При тому не забуваймо й найменшої дитини, що страждає.

Н. П

Д-р Володимир Соханівський

Проща до Люрду, Фатіми та Святої Землі

I

Мені і моїй дружині Лесі пощастило долучитися до знаменитої групи прочан з околиць Торонто і Дітройту в числі понад 25 осіб. Проща тривала від 23-го вересня до 10-го жовтня цього року. Нашим організатором і водночас провідником був отець ігумен Євтимій Волинський з монастиря у Вудстоку, Онт. Прочанином і провідником групи з Дітройти був о. Маріо Дачишин, ЧСВВ, з Воррену, ЗСА. Він походить з наших поселенців у Бразилії. О. Волинський — це людина медитативного характеру, а о. Маріо — інспіруючого і відпружуючого О. Волинський має поважні знання про Св. Землю та події, пов'язані з життям і слідами Ісуса Христа в тій землі. В дійсності це не була прогулька чи туристична подія. Це була справжня проща, яка вимагала також дещо самопожертви, посвяти і дисципліни. Проща мала заздалегідь заплановану мету, програму, яку прочани виконували з приємністю і зацікавленням. Це тим більше, коли ми мали провідника прощі, який так багато знає, розуміє і міг порадити, коли, де і на що саме звертати увагу. Не дивно, що хтось із нас назвав його „ходячою енциклопедією" про Святу Землю.

Мова про Святу Землю — це мова про місце, де народився Ісус Христос, де Він виростав, жив, навчався, а відтак навчав, творив чуда, страждав, помер, прибитий до хреста, і на третій день воскрес. Це колишня Палестина, а від 1948 року модерна ізраїльська держава Вона дальше розвивається, перетворює каменисті околиці, гори піскові пустелі, де можливо, у родючу землю. Це забирає багато труду і коштів, але це їм і поміччю інших країн вдається. Ми мали повну свободу бачити все, що хотіли. Ми зустрічали там навіть людей з України. Дві дівчини, почувши українську мову, щиро вітали нас. Вони походили з Івано Франківського і тепер служили у війську.

Статуя Пречистої Діви Марії у Люрдській Печері.

Одним з наших важливіших бажань було діткнутися коренів нашої релігії, слідів самого Ісуса Христа, де Він народився, звідкіля була Його мати, де Він жив і творив чуда, де Його христили. Та йорданська ріка вже дотепер спокійно собі пливе і люди з цілого світу приходять тут, омивають своє тіло, інші набирають собі тієї води на спомин та передають своїм дітям.

Щодо Люрду і Фатіми, то мушу признатися, що мало знав про ці місця, вони мене не дуже цікавили. Але тому, що я так глибоко пам'ятаю з моїх юних днів прощі до Зарваниці і Гошева, мої зацікавлення збільшилися. Добре пам'ятаю, з якою старанністю мої родичі приготовлялися їхати до Зарваниці. Ще й сьогодні пригадується та маса людей, прекрасно одягнене духовенство, відправи, співи, сповідь, Св. Причастя, процесії зі свічками вечором, міст над рікою Стрипою, яка була повна і глибока у тому місці, каплиця і позаду неї — бурхливе джерело, де люди набирали собі води.

Я стрепенувся у Люрді, де знову побачив сотні тисяч людей з різних країн світу, навіть з Азії, які брали участь у відправах, молитвах, співах. Були тут і українські сестри-монахині, які проживають у Люрді. Їх є три, а одна походить із Саскачевану, Канада. Є там також наша церковця, в українському стилі, під провідництвом о. В. Перейми, який, крім своєї духовної праці в церкві, ще пише вірші, зворушливі і патріотичні, та тут і там читає їх під час своїх проповідей.

Прекрасна місцевість Люрд — це місце, де з'явилася Пречиста Діва Марія бідній дівчині, пастушці Бернадетті. Вона народилася 1-го липня 1944 року перехворіла на чуму, мала астму та стала монахинею. Їй 18 разів з'являлася Пречиста Діва Марія. Бернадетта розповідала: „Я вчула гомін, неначе шум вітру. Я взнесла свої очі на ґротто (печеру) і побачила Паню, одягнену у біле. Вона мала білий одяг, білу накидку (хустину), синій пояс і жовті рожі на обох ногах. Вервечка була також жовтою". Пречиста Діва Марія, між іншим, сказала: „Я не можу обіцяти тобі, що зроблю тебе щасливою, на цьому світі, тільки на тамтому"

Продовження буде

Закарпатці відбули зустріч у Ґлен Спей

4-5-го жовтня ц. р. відбулася на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. успішна земляцька зустріч закарпатців, скликана Комісією зв'язку й інформації закарпатських українців у діяспорі (КоЗІ). Це вже сьома з черги подібна зустріч, що її відбувають щороку вихідці із Закарпаття в ЗСА. Цій зустрічі передували подібні земляцькі з'їзди-сходини на Закарпатті та у Києві влітку цього року.

Між ними була пов'язаність, бо скликувалися вони тими ж людьми і менш-більш ті самі питання ставилися на денному порядку. Сучасна доля та актуальні потреби українського Закарпаття і діяспорних громад, що ведуть своє коріння з нього, турбують усіх закарпатців. Для їх розв'язання створилася в 1990 році Комісія Зв'язку, яка цікавиться справами Закарпаття та намагається впливати на їх розв'язання.

На річну зустріч прибуло з різних закутків Америки майже двадцять осіб. Стільки ж передали вітання і виправдали свою відсутність через вік, здоров'я чи через віддаль від місця зустрічі.

В суботу, 4-го жовтня, проходила ділова зустріч, якою провадив проф. Іван Фізер, а секретарював д-р Осип Данко. Звітували голова КоЗІ проф. Василь Маркусь, інж. Михайло Копинець як адміністратор „Інформаційного Листка" та інж. Василь Лелик про допомогу Пластові на Закарпатті. В. Маркусь поінформував про краянські зустрічі в Україні та про висунені там пропозиції щодо дальших спільних заходів і плянів. Чимало часу зайняли питання будови церков на Закарпатті. Марія Химинець повідомила, що виданий в Україні наклад книги д-ра Ю. Химинця „Тернистий шлях до України" продається на користь побудови греко-католицької церкви в Перечині. Пластова організація існує тільки в Ужгороді та Рахові, вона не поширена на інші міста і великі села на Закарпатті. Політично національно-демократичний табір поділений на дві групи. З цього користає центристська течія, місцева „партія влади" та екстремісти. Дещо притупилася справа політичного русинства (розкол в Товаристві „подкарпатських русинов"), проте піднімаються антиукраїнські голоси в середовищі національних меншостей. Посилилася в останньому часі міжконфенсійна боротьба, з'явилося в останньому часі кілька осередків Української Православної Церкви Київського Патріярхату.

Ухвалено підтримати акцію побудови пам'ятника Шевченкові в Ужгороді, публікацію книги „Закарпаття під угорською окупацією 1938-1944", скликання в 1998 році конґресу закарпатських українців в Ужгороді та в 1999 році — шостої міжнародної конференції карпатознавства. Переобрано і доповнено склад Комісії зв'язку, яку уповноважено далі публікувати квартальник „Інформаційний Листок" та скликати нову зустріч у діяспорі в 2000 році, коли має бути вирішено питання про дальшу долю КоЗІ (в десяту річницю існування).

В неділю, 5-го жовтня, в обидвох українських церквах — греко-католицькій і православній — проведено Літургії зі згадкою про померлих членів КоЗІ за останні роки.

Після цього відбувся святковий обід на оселі „Верховина" з програмою, присвяченою сотій річниці народження визначного сина Закарпаття, поета і громадського діяча Василя Ґренджі-Донського. Обід, на якому було понад 50 учасників, співспонзорувало Об'єднання Українців у Ґлен Спей, в імені якого зустріч відкрив і привітав присутніх його голова Богдан Кандюк. Зі словами привіту виступили Іван Олексин, голова Українського Братського Союзу, Дарія Степаняк від Українського Конґресового Комітету Америки та д-р Володимир Барановський від Українсько-Американської Координаційної Ради. Священики Української Православної і Греко-Католицької Церков о. митрат Нестор та о. Петро провели молитви та були в президії зібрання.

Проф. І. Фізер виголосив головну доповідь про поета-ювіляра, у якій підкреслив націотворчу ролю В. Ґренджі-Донського на Закарпатті. Дочка поета, Зірка Ґренджа Донська Данилюк, зворушливо розповідала про святкування сотої річниці батька на Закарпатті та в Словаччині, у яких вона брала участь навесні цього року.

Ведучий програмою В. Маркусь нагадав 55-ту річницю угорських військових процесів в Мукачеві в каштелі Ковнера, де в 1942 році суджено патріотичну закарпатську молодь за діяльність в ОУН. Крім них виступили з мистецькими точками-деклямаціями і співом Оксани Лиховид та Василина Копинець. Оксана прибула недавно із Закарпаття та включилася в мистецьке життя діяспори, вона живе в Ню Йорку. Ціла програма цієї зустрічі була на належному рівні та залишила приємне враження в учасників. Невелика, але добірна публіка прийняла виступи із задоволенням, а мешканці Ґлен Спею були горді, що їх село було чи не єдиним в Америці, де відзначено ці ювілеї з новітньої історії Закарпаття.

Закарпатці ж, учасники цієї земляцької зустрічі, не шкодували труду і коштів, що прибули з далеких усюдів, бо, крім приємної атмосфери в Ґлен Спею мали ще вдоволення та насолоду в цю жовтневу пору їхати мальовничими околицями стейтів Ню Йорк, Пенсильванія та Нова Англія.

КоЗІ

Молоді...

(Закінчення зі стор. 1)

чивши в 1989 році університет у Вірджінії з дипломом професіоналіста в ділянці міжнародніх відносин, пішла на працю до Інституту совєтсько-американських стосунків у Вашінгтоні, вивчила добре російську мову і після двох років записалася на університет права і дипломатії ім. Флечера біля Бостону, там в 1993 році здобула ступінь магістра права і дипломатії.

— А коли і як ви дістали відрядження до Казахстану?

— Закінчивши студії, я перейшла три ступні конкурсу на дипломатичну службу, знання української та російської мов мені дуже прислужилося до здобуття праці саме на терені СССР і дало відразу вищу платню. Після трьох місяців практики мене призначили пресовим аташе до американської амбасади в Алматі, коли там був амбасадором Вілліям Кортні.

— Як довго Ви перебували в Казахстані і як там почувалися? Це ж нам тут видається десь „на кінці світу".

— Я почувалася там дуже добре. Три роки проминули незвичайно скоро. Я подавала тамтешнім журналістам інформації про ЗСА, наша групка дипломатів жила досить вигідно, кожний окремо, але завжди разом плянували різні можливі розривки, прогулянки в гори, які там можна було осягнути за 20 хвилин їзди автом.

Столиця — Алмата — це російське місто, але гарне і цікаве. Тепер там постають мечеті, одні за другими, що їх будують місцеві турки, іранці чи інші мусулманські громади.

— А як з українцями? Чи вони там такі активні, як інші етнічні групи?

— Розуміється, я зустрічалася з представниками української етнічної групи. Їх доволі багато. І вони тепер пожвавили життя. Будують український центр в Алматі, мають суботні школи і дуже бажають зв'язків із українцями інших країн, а вже зокрема із українцями в ЗСА.

— Хто ж ці українці в Казахстані? Чи це колишні в'язні совєтських концтаборів та їхні нащадки?

— Я познайомилася там із різними людьми. Родин, яких туди насильно вивезено, є немало, але тепер є вже багато таких, що приїхали на працю і силою обставин там постійно живуть. Ось так познайомилася я з дуже цікавою художницею-українкою, що там живе, та з іншими цікавими особами. Усі вони потребують моральної помочі, почуття зв'язку із українцями з інших країн. Чи уявляєте, який простір ділить їх від нас усіх? Дивним збігом обставин рівночасно зі мною була дружина американського консула, яка є українського походження. Так ми обидві могли для казахських українців бути прикладом, які різні шляхи провадять тепер вільних українців у світ.

— Отже, ці три роки у Казахстані були успішними і цікавими?

— Незвичайно! Але, як це водиться в дипломатичній службі, після трьох років змінується місце і завдання. Я повернулася до ЗСА і розпочала нову працю в ООН. Ця праця дає мені глибоке моральне й інтелектуальне задоволення. Я буду вас інформувати, коли буде про що і коли мої завдання на це дозволять.

Головний Уряд...

(Закінчення зі стор. 1)

У. Дячук попросила радного о. М. Стасіва до відновлення молитви, а відтак всі учасники спільно відспівали національний гимн України.

Увечері цього дня члени Головного Уряду і деякі гості завершили ці наради спільною вечерою, до гарної і теплої атмосфери якої причинились мистці з України — баритон Степан Стéпан та піяніст-віртуоз Володимир Винницький.

У неділю, 9-го листопада, всі члени Головного Уряду взяли участь у посвяченні новозакупленої будівлі в Парсиппані, Н. Дж.

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

емоцій, а з життєвої необхідности.

Віддавши належне цій структурі на першому етапі побудови нових незалежних держав, він все ж не перебільшує значення СНД. На думку Л. Кучми, ця структура потребує „докорінного реформування діяльности". І якщо раніше з цього приводу були різні думки, то нині з цим згідні „практично всі держави-учасниці". Це, за словами Президента, підтвердили дві останні зустрічі на найвищому рівні — у Москві та Кишиневі.

Далі Президент пояснив, що з 800 підписаних документів працюють лише поодинокі, бо розрахунки зроблено на базі тарифів Росії, без врахування інтересів інших держав-учасниць. Та економіки взаємопов'язані й далі становлять одна для одної традиційні ринки, отож керуватися самими емоціями не можна. Треба виробити такі важелі, щоб співпраця була рівноправною і вигідною для всіх держав. Тому в Кишиневі було вирішено „шукати оптимальну модель співтовариства" і будувати взаємини на якісно новій основі, без привнесення політики в економічні відносини. Визначальними мають стати економічні чинники і господарські інтереси реґіонів та підприємств, підкреслив Президент Л. Кучма.

Нові...

(Закінчення зі стор. 2)

рів доволі часто можна зустрітися із запитанням, чи не станеться таке, що вибори виграють ліві сили?

З тих розмов, які ведуться серед шукачів депутатських мандатів, випливає, що провідні діячі всіх партій йтимуть паралельно (в мажоритарній окрузі та із списку). Тому лівим важко буде здобути більше, ніж половину місць.

Є всі підстави вважати, що новий закон про вибори спонукає партії центристського і правого спектру вдатися до польського досвіду і об'єднатися. Про це тепер дуже часто говориться в рядах правоцентристів. На цьому, між іншими, наголошує В. Чорновіл. І загалом багато українських політиків державницького спрямування на новий закон про вибори покладають великі надії.

Без української мови і книжки — не буде й української дитини!

У СВІТІ

ЛІБІЯ ЗВЕРНУЛАСЯ МИНУЛОЇ п'ятниці, 7-го листопада, до Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй з проханням вислати до них комісію посланців організації, котрі могли б оцінити вплив санкцій з гуманітарної точки зору та посвідчити, що уряд Моаммара Каддафі не має нічого спільного з тероризмом. Це звернення напередодні засідання Ради безпеки ООН, де періодично розглядається встановлені проти Лібії летунсько-повітряні санкції, вніс лібійський амбасадор Абузед Омар Дорда. Санкції були введені після того, як М. Каддафі відмовився видати на суд двох лібійських тайних аґентів, яких звинувачують у знищенні літака лінії Пан Амерікан над шотляндською місцевістю Локербі в грудні 1988 року. Арабська ліґа та Організація африканської єдности постійно намагаються переконати ЗСА та Англію, щоб погодилися на пропозицію Лібії судити підозрілих у якійсь третій країні.

У П'ЯТНИЦЮ, 7-ГО ЛИСТОПАДА, студенти ісламської релігії своїм закликом до загального страйку, зовсім унерухомили та закрили найбільше пакістанське місто Карачі, протестуючи в цей спосіб проти вбивства трьох їхніх учителів з Бенурі мошеї. Студенти скандували антиурядові заклики та палили опони на вулицях міста, котрі були опорожнілі від будь-яких засобів пересування, автобусів, приватних авт, таксівок і вантажівок. Єдиними на вулицях були поліційні бронемашини і транспортери. Автобуси стояли бездільно у своїх гаражах, водії таксівок відмовилися залишати свої стоянки, крамниці були зачинені, а 14 млн. жителів міста не виходили зі своїх мешкань.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 6-ГО ЛИСТОПАДА, у місцевості Каледж Стейшен, Тек., на площі Тексаського А і М університету, в присутності трьох інших президентів — Билла Клінтона, Джералда Форда і Джіммі Картера, шістьох Перших лейдіс — Гіллари Родгам-Клінтон, Барбари Буш, Ненсі Реґан, Бетті Форд, Росалин Картер та Лейді Бирд Джансон і приблизно 20,000 близьких приятелів, вшановано 41-го президента ЗСА Джорджа Буша, на офіційному відкритті президентської бібліотеки його імені. Крім згаданих осіб, присутніми також на тому святі були 55 членів найближчої родини, його віцепрезидент Дан Квейл і високі представникизакордонних держав, які в той самий час, як і Дж. Буш, були керівниками своїх країн — Джан Мейджор з Англії, Лех Валєнса з Польщі та Тошікі Кайфу з Японії. Тепер у ЗСА є вже 11 президентських бібліотек — від Герберта Гувера до Джорджа Буша. Побудовані за зібрані приватні кошти, але у заряді Державного архіву ЗСА.

„АКЮПАНКЧЕР" КИТАЙСЬКА голкова терапія, котру впродовж багатьох років всупереч офіційному невизнанню американської медицини практикують в ЗСА, минулого тижня отримала обмежену підтримку та визнання від комітету Крайового інституту здоров'я, котрий підтвердив, що згадана терапія контролює деякі роди болю і нудоту. Цей 12-членний комітет незалежних лікарів і науковців повідомив, що має сильні докази, котрі вказують, що „акюпанкчер" позитивно впливає на лікування післяопераційного болю, а також болю, спричиненого дентистичними процесами. Крім того, згадана терапія також контролює нудоту та блювання, спричинюване хімотерапією при лікуванні пістряка, або вагітности.

Замість квітів на свіжу могилу св. п. д-ра МИРОСЛАВА МИЧКОВСЬКОГО, інж. Зиновій і Оксана Стельмахи склали даток в сумі 50 дол., який призначений на Києво-Могилянську Академію. В цілості на подану ціль зібрано й переслано 1,140 дол. Сердечну подяку жертводавцям складає дружина Любомира

Ділимося сумною вісткою, що 26-го жовтня 1997 р. в Лінден Миш., відійшов у вічність на 76-му році життя дорогий МУЖ, ТАТО та ДІДО

бл. п.

СТЕФАН МАРИЛІВ

нар. у с. Хащів, Турківського р-ну, Львівської обл.

ПОХОРОНЕНИЙ з церкви св. Володимира у Флинті, Миш.

Залишив у глибокому смутку
дружину — СТЕФАНІЮ
сина — СТЕФАНА
доньок — ЛЕСЮ
— ХРИСТИНУ
3-ох внуків і
1-ну внучку
сестру — АНАСТАЗІЮ в Україні
брата — МИКОЛУ в Україні

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що в четвер, 6-го листопада 1997 р. у Воррен, Миш., з волі Всевишнього заосмотрена найсвятішими Тайнами відійшла у вічність

св. п.

СОФІЯ КРОХМАЛЮК

дружина бл. п. інж. Юрія Тиса-Крохмалюка, нар. в західній Україні.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю 7-го листопада о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Бугая.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в суботу, 8-го листопада 1997 р. о год. 9:30 ранку в церкві Непорочного Зачаття П.Д.М. в Гемтремку, Миш.

Залишилися в смутку:
племінники — РОМА і СТЕФАН КОГУТ
— ЮРІЙ КРОХМАЛЮК
— д-р ТАЇСА і д-р АНДРІЙ ГАЙДУКЕВИЧ
— БОРИС і ЮРІЙ КОГУТ

Коли добра ідея сприйметься...

Незвичайно цікава ідея відтворення історичних одягів українки, що її представила Христина Воєвідка, колишня голова 64-го Відділу СУА в Ню Йорку, впала на добрий ґрунт. З ентузіязмом прийняла Управа Відділу проєкт ініціяторки, який за її словами, „мав на меті дати українській молоді видимий перегляд тяглости і окремішности нашої історії, беручи до уваги всі українські землі в їхніх етнографічних межах, почавши від передісторичних часів".

„Здавалося мені, — каже Х. Воєвідка, — що легше буде молоді зрозуміти, чому ми повинні бути горді свого походження. Ніхто, тільки ми, українці, були пов'язані зі землями, які були колискою руського державництва на терені зустрічі двох цивілізацій — сходу і заходу. Складний комплекс одягу та прикрас створювався протягом століть. Джерелом до відтворення давноминулого є археологічні розкопки селищ і курганів, фрески і орнаменти в церквах, орнаментальні букви в літописах, як також описи в літературі та мистецькі малюнки і портрети".

Авторами праць, на [illegible] яких виготовлено [illegible] ли Я. Пастернак, [illegible] ський, Й. Гіля- [illegible] Стрекалов, Н. [illegible] Бурґула, що [illegible] еннях в [illegible] ччних [illegible] про- [illegible] ви [illegible] ний тиражем 3,000 примірників, які розіслано до бібліотек і музеїв Америки, Канади й Европи, в тому й в Україну. То був рік 1970. Видання зустрілося з дуже позитивною критикою.

р тв ва Мат ших своїх вбивав Газет що двом та дирек Ігореві Гіл колишньог ... не ...кої МИРОСЛА- Стельмахи ...ий на Ки- ...у ціль ...керт-

Показ в Музею Мистецтва у Філядельфії. Одяги кн. Ольги і кн. Володимира Великого, (зліва) Христя Навроцька і Любомира Артимишин.

В альбомику подано, що за вказівками мистця Антона Малюци і Оксани Вікул, Х. Воєвідка і Н. Тершаковець запроєктували одяги, які виконали обі згадані вище і Л. Артимишин, Р. Захарченко, Х. Навроцька, О. Рак і М. Савицька. Перший показ відбувся в 1965 році під час XV Конвенції СУА. Згодом для загальної публіки відбувся показ в Ню Йорку з програмою на тлі поеми Леоніда Полтави „Слово про Україну" [illegible] музичним супроводом [illegible] ана Перфецького, [illegible] ським оформленням [illegible] пії Добровольської і танковою точкою, приготованою О. Івасівкою і виконаною Танею Лютик.

Від 1966 року організації ЗСА і Канади запрошували 64-ий Відділ СУА з показами історичних одягів до різних міст. Щоби читачі мали кращу уяву, подаємо, що для української публіки в ЗСА покази відбулися в Ню Йорку, Філядельфії, Гантері, Дітройті, Нюарку, Чикаґо, Вашінґтоні, Клівленді, Баффало, Бавнд Бруку, Олбані, Асторії, Н. Й., Джерзі Сіті, Ґлен Спей, Скрентоні, на Українському фестивалі в Гарден Стейт Артс центрі. В багатьох місцевостях покази відбувалися по два, а то і по три рази. В Канаді: на 25-літтю СФУЖО в Торонто, на 30-літтю ОКУ в Монтреалі, в Дофині на Українському фестивалі два рази, в Едмонтоні три покази і на телевізії. Виключно для американської публіки в Шорт Гіллс, Лагаска, Па. На Експо-67 в Монтреалі відбувалися покази в українському повільйоні протягом вісьмох днів по два рази денно, що їх оглядала міжнародна публіка. До того виступу Неоніля Тершаковець запроєктувала шість нових одягів, які збагатили колекцію.

В Музею природничої історії в Ню Йорку відбилося чотири науково-дослідні покази. Наш 120 з черги показ відбувся 9-го липня 1997 році в Музеї мистецтва у Філядельфії, який накручували представники телевізії „Вікно в Америку" з Вашінґтону, і він був висвітлений 19-го липня в Україні.

У 200-ліття Америки відбулися покази в Рокефеллер центрі в Ню Йорку (два рази), в Джерзі Сіті, Філядельфії, Пассейку, Честері, Па., Луївсвілл, Кентакі, Бінгамтоні, Н. Й., Атланті, Джа., Балтиморі, Аллентавні і в Гаррісбурґу. В домі родини Зайнінгер відбувся показ на Український Музей. Покази відбувались навіть там, де є тільки мала кількість українців, але вони хотіли показати красу українського історичного одягу неукраїнській публиці. З особливих нагод відбулися покази в Українському Інституті Америки на привітання Патріярха Йосифа Сліпого, з нагоди відкриття Конгресу Вільних Українців в Ню Йорку, як теж на ювілею Православного Сестрицтва в Бавнд Бруку, на якому був присутній Патріярх Мстислав.

Зближалося відзначення 1000-ліття християнства в Україні, і щоби підкреслити постать кн. Володимира Великого, мистецька референтка Любомира Артимишин запроєктувала одяг кн. Володимира, який виконала при помочі Х. Навроцької.

З нагоди того великого ювілею відбулися покази в 19-ох місцевостях, в деяких місцевостях по кілька показів, які оглядала теж неукраїнська публіка. Ті покази відбувалися в рамках спеціяльних програм, на які їздили чи літали Л. Артимишин і голова Відділу Х. Навроцька. Ми відвідали Олбані, Баффало, Ню Йорк, фестиваль церкви св. Юра, Гемстед, де в парку Айзенгавера була теж неукраїнська публіка, Джерзі Сіті, Керґонксон, Ґлен Спей, Бостон, Сан Франсіско, Лос Анджелес, Гантер, Гаррісбурґ, Балтимор, Вашінґтон, Бавнд Брук. Декілька показів були передавані на телевізії.

Заходом українців відбувалися покази в університетах Ратгерс, Пітсбурґ, Гемстед, Н. Й., і для професорів стейту Вашінґтон в УІА. На університетах в Урбана і в Форт Ворт з нагоди Днів Української Культури брала участь з доповіддю ілюстрованою прозірками Л. Артимишин.

Деякі покази особливо запам'ятались. Наш 100-ий показ відбувся у Вашінґтоні з нагоди 100-ліття Міжнародної ради жінок в 1988 році, на який запросила нас колишня голова 64-го Відділу Марія Савчак. Показ оглядали представниці 75-ти країн світу. Були так захоплені, що згадують до сьогодні при нагоди конференції МРЖ.

Великою несподіванкою для мене як голови 64-го Відділу був телефон від Наталії Зарудної, радника амбасади України у Вашінґтоні зі запрошенням взяти участь з показом історичних одягів у вечорі української культури для членів Смитсонін інституту, 6-го березня 1997 року. Зі зворушенням відкривала я цей показ, кажучи, що великою честю є для нас виступати вперше в амбасаді незалежної України. Гості були захоплені і мали до нас багато запитів. Л. Артимишин і я старалися давати вичерпні відповіді. „Чужинці не багато знають про історію України", — сказала я амбасадорові Ю. Щербакові. А він відповів: „Не дивуйтесь, що чужинці не знають, але і в Україні не всі знають її".

Другий показ в амбасаді відбувся 14-го квітня з нагоди Фестивалю вишневого квіту, в якому брали участь молоді жінки, представниці поодиноких стейтів ЗСА. Знов було багато питань, бо переважно як хтось знав про Україну, то пов'язував її з народним вбранням і вперше побачили, що в Україні були князі, бояри і шляхта. Те саме дало доказ, що ідея Христини Воєвідки виправдалася і дала бажані висліди.

Праця при показах була важка, але ми не жаліємо труду і з гордістю показуємо красу історичних одягів українки. Може, саме популярність показів історичних одягів спричинила те, що в одному випадку на підставі вище згаданого альбомику світлин історичних одягів власности 64-го Відділу СУА скопійовано одяги та подано в пресі („Свобода", ч. 35, і „Наше Життя" за травень 1997 року), що автором є „народна мисткиня", яка опрацювала багато літератури і музейних колекцій, щоби створити цю колекцію (показану в Лос Анджелес і 111-им Відділом СУА).

З перспективи 32-річної праці та її переліку немає найменшого сумніву, хто був ініціятором створення цієї виїмкової колекції.

Христина Навроцька

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УКРАЇНКА — ЧЕМПІОНКА СВІТУ В РИТМІЧНІЙ ГІМНАСТИЦІ

Бронзова медалістка Олімпіяди в Атланті Олена Вітриченко здобула звання чемпіонки у всесвітніх змаганнях, що закінчилися 26-го жовтня ц.р. в Берліні. Цього успіху Вітриченко досягнула після дружинових змагань, в яких українки осягнули 3-тє місце і були нагороджені бронзовими медалями. О. Вітриченко випередила сильних російських конкуренток — Ліпковскую і Батуршину. Дальші місця зайняли Є. Павліна, Р. Раскіна (Білорусь), Т. Алєксандрова (Болгарія), Е. Серрано (Франція) і 8-ме престижеве місце зайняла українка Тетяна Попова. Успіхи українських спортовців на світовій арені радують усіх українців. Українські спортовці в різних видах випереджують репрезентантів Росії і здобувають лаври чемпіонів світу, Олімпіяди. В імперській дійсності такі осяги українських спортовців записувалися на конто Москви.

Нижче подаємо вичерпні інформації про осяги українських юних шахістів, це вже вихованці незалежної України і тому мають особливу вартість. Прикро, що Україна дальше переживає економічні негаразди і тому держава не може вповні фінансувати своїх звеличників-спортовців. Часто-густо виникають потреби підтримувати спортовців. Цим займається УСЦАК, який має добре влаштовані зв'язки з Україною і тому добре знає, кому і коли треба допомогти.

Бажаючі прихильники спорту в Україні і її слави на світовій арені можуть причинитися до ще більшого успіху, висилаючи пожертви на „Фонд відродження спорту в Україні" на адресу УСЦАК: USCAK — Fond Widrodzenia, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

О.Т.

Українці — чемпіони та віцечемпіони світу і Европи.

В січні ми писали, що 12-літній Руслан Понамарьов з Краматорського в Донбасі виграв у 1996 році чемпіонат юнаків Европи у віковій категорії нижче 18 років, ставши найсильнішим 12-літнім шахістом в історії. У 1997 році Руслан піднявся до нових вершин, здобувши для України чемпіонат світу серед юнаків до 18 років. Своїм вислідом 9:2 чемпіон випередив своїх найближчих суперників — Алєксея Ільюшина (Росія) та Стеліоса Гальскіяса (Греція). Турнір у Єревані від 20-го вересня до 2-го жовтня притягнув 72-ох учасників. До цього турніру Р. Понамарьов мав вже титул міжнародного майстра. Перемога Руслана для України особливо приємна для УСЦАК , яка ц.р. провела серед нашої громади в ЗСА збірку на фонд „Тетяна — Руслан", з якого цього літа надала фінансову допомогу для Руслана Пономарьова і Тетяни Кононенко, для їх поїздки на чемпіонат світу чи Европи. Наші жертводавці повинні бути горді з того, що їхня поміч пішла до рук таких гідних представників України.

Другий успіх України занотовуємо на першостях світу для юнаків та (окремо) для дівчат нижче 20 років, що відбулися у липні ц.р. в Жаґані (Польща). Там бронзову медалю для України здобула Тетяна Василевич (Евпаторія), маючи вислід 9,5 із 13 точок. Т. Василевич поділила 2-3 місце з представницею Польщі Я. Двораковською. Друга представниця України Ганна Затонська (Маріюпіль), закінчила в цьому турнірі на 10-му місці. Чемпіонкою стала Г. Гант з Великобританії, здобувши 10.5 точки.

У серпні ц.р. в столиці Естонії Таллині, відбулися першості Европи серед юнаків і дівчат в окремих категоріях — до 10, 12, 14, 16 і 18 років. Чемпіоном серед юнаків до 14 років став Юрій Дроздовський (Одеса), з вислідом 7.5 з 9 точок. Минулого року В. Дроздовський виграв чемпіонат Европи нижче 12 років. В групі дівчат до 14 років 2-ге місце здобула Катерина Рогонян (Миколаїв), маючи 6.5 точки.

Сенсацією першості серед дівчаток до 10 років була семилітня Ана Музичук (Стрий), що здобула 2-ге місце, не зважаючи на те, що її суперниці були на три роки старші від неї. Аня мала вислід 7:2, уступаючи перше місце представниці Грузії, десятилітній Нані Джагнідзе (8:1). Минулого року шестилітня Аня Музичук здобула чемпіонат Европи серед дівчаток до 8 років. Вона репрезентуватиме Україну в наступних першостях світу в даній віковій групі. Батьки Ані — Олег і Наталя Музичуки — професійні шахові тренери. Вони навчили свою дитину грати в шахи, коли їй було 2 роки, і тепер її тренують. Немає сумніву, що перед Анею Музичук світле шахове майбутнє. Цікаво, що шахами поважно займається також і 5-літня сестричка Ані — Марічка Музичук.

На першостях Европи серед юнаків і дівчат до 20 років, що відбулися також в Таллині, представники України також зайняли почесні місця. Відома вже нашим читачам Тетяна Кононенко (Краматорське), що в 1996 році була віцечемпіонкою Европи, цим разом поділила 3-4 місце з Юлією Машинською (Росія), здобувши 7.5 точок, але на додаткові показники бронзову медалю признали росіянці. В турнірі перемогла Софія Ткешелашвілі (Грузія), здобувши 8.5 точок. В групі юнаків Михайло Бєличев (Харків) закінчив на 4-му місці (7.5 точок). Чемпіоном став представник Ізраїля Дімітрій Тьомкін (8.5 точок).